

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 70.895.058
у Хмельницькому університеті
управління та права
імені Леоніда Юзькова

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Налуцишина В. В. на дисертацію
Шабатури Максима Вікторовича на тему
**«Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування в особливих
порядках кримінального провадження»**, подану на здобуття освітньо-
наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право

Ступінь актуальності теми дисертації. Важливою властивістю кримінальної процесуальної діяльності є здійснення її у визначеній законом процесуальній формі, що встановлює найбільш доцільні, оптимальні процедури здійснення повноважень органами досудового розслідування, прокурором, слідчим суддею, судом, а також забезпечує реалізацію прав усіх учасників процесу, вчинення процесуальних дій і прийняття процесуальних рішень. У процесі пошуку оптимальних процедур кримінального судочинства дослідники постійно намагаються урахувати різноманітність ситуацій вчинення кримінальних правопорушень, поведінки суб'єктів провадження, низку чинників соціального, економічного та іншого характеру тощо. Таким чином, вивчення питань диференціації процесуальної форми повинно постійно перебувати у полі зору науковців. Дослідження особливих порядків кримінального провадження повинно здійснюватися комплексно, необхідно ретельно прослідковувати усі зв'язки правових норм, якими регламентовано особливості процесуальної діяльності із положеннями звичайних, загальних інститутів кримінального процесуального права, виявити наслідки та проблемні ситуації, які виникають у правозастосовній практиці.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукова проблема, дослідити і вирішити яку поставив собі за мету дисертант, у роботі чітко визначена. Як мету дослідження автор визначив одержання науково обґрунтованих результатів, а саме висновків та положень щодо правової природи, підстав, умов та порядку прийняття рішень про об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування в особливих порядках кримінального провадження, а також розробки пропозицій щодо вдосконалення норм чинного кримінального процесуального законодавства та практики його застосування. Для досягнення зазначеної мети, автор належним чином окреслив завдання, які в цілому

успішно виконав. У роботі вірно визначено об'єкт і предмет дослідження. Слід відзначити, що структура роботи побудована відповідно до поставлених завдань, є чіткою, послідовною, такими ж є і положення, що викладені автором у висновках. Автор роботи вміло використовує наукові методи дослідження, зокрема методологічну основу дослідження склали загальнонаукові методи (діалектичний, аналіз, синтез, узагальнення) та спеціальні наукові методи (системно-структурний, функціональний, статистичний, догматичний, моделювання).

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, обумовлена й тим, що здобувач вивчив значний обсяг актів законодавства, судової практики та наукової літератури з досліджуваних питань, а також практики Європейського суду з прав людини.

Таким чином, достовірність та обґрунтованість положень, висновків та пропозицій, отриманих Шабатурою М.В. у дисертаційному дослідженні, забезпечена завдяки використанню належної джерельної бази, опрацюванню відповідних положень нормативних актів, правозастосовної практики, правильному поєднанню методів наукового пошуку.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, повнота їх викладу у наукових публікаціях.

Рецензована дисертація є однією з перших робіт, у якій комплексно досліджуються наукові і прикладні питання об'єднання і виділення матеріалів досудових розслідувань саме в диференційованих порядках кримінального провадження. У результаті проведеного дослідження одержано результати, що мають наукову новизну. А саме, дисертант запропонував авторське бачення шляхів удосконалення нормативно-правового регулювання підстав виділення матеріалів кримінального провадження, зокрема, щодо уточнення використаних законодавцем оцінних формулювань пропонується закріпити відкритий перелік підстав виділення таких матеріалів, а також сформоване власне бачення нормативного урегулювання підстав ухвалення процесуальних рішень щодо об'єднання та закриття кримінальних проваджень приватного обвинувачення. Заслужують на підтримку та схвалення висловлені автором ідеї, що слід відмовитися від існуючого нормативного положення про відмову потерпілого від обвинувачення і замість нього запровадити інститут примирення потерпілого і підозрюваного (обвинуваченого).

Автором вивчені та узагальнені пропозиції вчених щодо розширення визначених кримінальним процесуальним законодавством підстав об'єднання матеріалів досудових розслідувань, у тому числі і шляхом

включення до числа таких підстав випадків розслідування однієї події правопорушення різними особами за відсутності ознак співучасті. Видається, що підхід автора може слугувати у подальшому належною науково-теоретичною основою для розробки змін і доповнень чинного кримінального процесуального законодавства.

У роботі зроблені й інші висновки, висловлені пропозиції, які видаються достатньо обґрунтованими та можуть бути корисними для подальшого удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства. Опубліковані праці дисертанта і викладені у них наукові результати можуть використовуватися у навчальному процесі під час вивчення кримінального процесуального права та інших дисциплін.

Дисертантом опубліковано 4 наукові статті (у вітчизняних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України), а також 5 тез доповідей на конференціях, що повною мірою відповідає чинним вимогам законодавства щодо оприлюднення результатів такого виду наукових досліджень.

Основні положення дисертації відображені в анотації до дисертації, зміст якої відповідає чинним вимогам, текст дисертації викладено у науковому стилі, літературною державною мовою.

Оцінка відсутності / наявності порушення академічної доброчесності.

У дисертації автор аналізував думки, ідеї, пропозиції інших науковців і зроблено посилання на відповідні джерела, порушень академічної доброчесності у тексті дисертації рецензентом не виявлено.

Загалом проведене дослідження заслуговує на позитивну оцінку, однак слід висловити окремі зауваження та пропозиції щодо окремих спірних моментів.

1. У підрозділі 1.1 поміж іншого досліджуються концепції процесуальної форми, належної правової процедури, тому в ході публічного захисту роботи необхідно навести додаткові пояснення, роз'яснення яким чином такі теоретичні положення, уявлення реалізуються у висновках щодо процесуальних рішень в особливих порядках кримінального провадження.

2. Потребує наведення додаткових аргументів теза про те, що необхідно запровадити окрему процедуру здійснення судового контролю у разі виникнення спірних ситуацій належності матеріалів до різних кримінальних проваджень, що особливо актуально у разі наявності у провадженні предметів, які фізично неможливо копіювати. Варто розглянути як варіант вирішення цієї проблеми вирішення такого питання прокурором.

3. У п.4 Висновків ставиться під сумнів доцільність та відповідність завданням кримінального судочинства окремих випадків розслідування різних кримінальних правопорушень в об'єднаному провадженні. Напевне необхідно конкретизувати, в чому полягає саме недоцільність розслідування саме в

об'єднаному провадженні певних кримінальних правопорушень і визначитися з критеріями чи підставами для таких висновків.

Варто відзначити, що висловлені рецензентом зауваження і пропозиції стосуються дискусійних питань і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Висновки:

1. Дисертація Шабатури М. В. на тему «Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування в особливих порядках кримінального провадження» є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що у своїй сукупності мають значення для розвитку науки кримінального процесуального права та правозастосовної практики.

2. Зміст дисертації Шабатури М.В. відповідає заявленій спеціальності 081 Право.

3. Дисертація Шабатури М.В. виконана і оформлена відповідно до вимог, передбачених постановою «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44 та наказом МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40.

4. Здобувач Шабатура Максим Вікторович заслуговує на присудження йому освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Рецензент

**доцент кафедри кримінального права
та процесу Хмельницького університету управління
та права імені Леоніда Юзькова,
кандидат юридичних наук, доцент**

Володимир НАЛУЦИШИН